

Streszczenie obywatelskie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020

Opis Programu	<p>Główne cele</p> <p>Głównym celem RPO WL 2014-2020 jest podniesienie konkurencyjności regionu w oparciu o wewnętrzne potencjały, sprzyjające zwiększeniu spójności społecznej i terytorialnej. W Programie realizowane będą także działania, które mają na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji pandemii COVID-19.</p> <p>Główne osie priorytetowe, wspierane w Programie</p> <p>Program został skoncentrowany na 14 głównych osiach priorytetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • badania i innowacje • cyfrowe Lubelskie • konkurencyjność przedsiębiorstw • energia przyjazna środowisku • efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna • ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów • ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego • mobilność regionalna i ekologiczny transport • rynek pracy • adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian • włączenie społeczne • edukacja, kwalifikacje i kompetencje • infrastruktura społeczna • wsparcie w ramach REACT-EU dla Lubelskiego <p>Oczekiwane efekty Programu (przykłady najważniejszych wskaźników rezultatu i produktu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie 7 500 przedsiębiorstw (5 800 finansowo a 1 700 niefinansowo) • Przebudowa i modernizacja 300 km dróg • Modernizacja energetyczna 764 budynków • Uzyskanie 492,77 MW dodatkowej zdolności wytwarzania energii odnawialnej, • Wsparcie 83 podmiotów leczniczych • Wsparcie 38 930 bezrobotnych • Przekazanie środków na podjęcie działalności gospodarczej dla 7 873 osoby pozostające bez pracy • Wsparcie 21 260 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • Wsparcie 1 264 podmiotów ekonomii społecznej • Wybudowanie 233,69 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz 245 km sieci wodociągowej • Wybudowanie 77 003 jednostek wytwarzania energii z OZE
----------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo 16 899 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego w stażach i praktykach u pracodawcy • Objęcie 5 974 dzieci zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej • Wsparcie 134 przedsiębiorstw w ramach działań B+R • Objęcie cyfrową ewidencją gruntów i budynków 68,75% powierzchni województwa • Wsparcie 130 obiektów zasobów kultury oraz 45 obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego • Objęcie programem zdrowotnym 115 927 osób • Objęcie wsparciem 17 393 osób pracujących.
Dane kontaktowe IZ RPO	Zarząd Województwa Lubelskiego ul. Artura Grottgera 4 20-029 Lublin marszalek@lubelskie.pl , drpo@lubelskie.pl

1. Ogólne dane gospodarcze nt. województwa lubelskiego

Ogólne dane gospodarcze			
Wskaźnik	Rok	Jednostka	Wartość
Stolica regionu			Lublin
Powierzchnia łącznie (km ²)	2013	Km ²	25122
Ludność (w tys.)	2013	w tys. Osób	2156,2
Gęstość zaludnienia	2013	os./1 km ²	86
PKB per capita (ceny bieżące)	2011	PLN	26919
Polska=100	2011	%	67,9
(EU27=100)	2011	%	44
Stopa bezrobocia	2013	Średnia roczna (%)	10,3

2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020

W dniu 12 lutego 2015 r. Komisja Europejska zatwierdziła program rozwoju regionalnego dla regionu lubelskiego tj. "Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020" (RPO WL 2014-2020). Ostatnią zmianę programu Komisja Europejska zatwierdziła Decyzja Wykonawczą z dnia 22 grudnia 2021 r. Całkowity budżet RPO WL 2014-2020 wynosi ok. 2 262mln EUR. Wsparcie Unii Europejskiej, pochodzące z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 1 634mln EUR (z czego 30,98 mln EUR stanowią środki REACT-EU), natomiast z Europejskiego Funduszu Społecznego – 627 mln EUR (około 2,71% całkowitej kwoty środków UE zainwestowanych w Polsce w ramach polityki spójności na lata 2014-2020).

2.1. Cele specyficzne w RPO WL 2014 - 2020

Realizacja poszczególnych priorytetów inwestycyjnych przyczyni się do osiągnięcia następujących celów specyficznych:

Oś Priorytetowa	Priorytety inwestycyjne	Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych

1. Badania i innowacje	1a	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej
	1b	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw
2. Cyfrowe Lubelskie	2c	Zwiększony poziom wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w administracji publicznej
3. Konkurencyjność przedsiębiorstw	3a	Lepsze warunki do rozwoju MŚP
	3b	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP
	3c	Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP
4. Energia przyjazna środowisku	4a	Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych
5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	4b	Zwiększona efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach
	4c	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym
	4e	Poprawiona jakość powietrza
6. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5b	Skuteczny system ratownictwa i służb ratowniczych
	6a	Sprawny system selektywnej zbiórki odpadów w oparciu o instalacje regionalne
	6b	Realizacja zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej w aglomeracjach 2 – 10 tys. RLM
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	6c	Zwiększona dostępność zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu
	6d	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w regionie
8. Mobilność regionalna i ekologiczny transport	7b	Zwiększona dostępność drogowa w regionie
	7d	Zwiększona dostępność kolejowa w regionie
9. Rynek pracy	8i	1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym głównie osób starszych w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełno-sprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa oraz sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących na umowach cywilno-prawnych i ubogich pracujących
	8iii	Zwiększenie liczby nowych i trwałych miejsc pracy w regionie
	8iv	Zwiększenie poziomu zatrudnienia osób opiekujących się dziećmi do 3 lat
10. Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	8v	1. Wzrost liczby przedsiębiorstw sektora MMŚP, które skorzystały z usług rozwojowych 2. Zwiększenie dostępu do zatrudnienia lub jego kontynuacji osób objętych działaniami typu outplacement.

	8vi	Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy.
11. Włączenie społeczne	9i	Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej
	9iv	1. Wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych, dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie 2. Wzrost dostępności usług zdrowotnych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie
	9v	Rozwój i upowszechnianie ekonomii społecznej, w tym wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej w regionie
12. Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	10i	1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym, w szczególności w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej 2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
	10iii	Zwiększenie liczby osób dorosłych, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy
	10iv	1. Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego w regionie 2. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, adekwatnie do wymagań regionalnego i krajowego rynku pracy
13. Infrastruktura społeczna	9a	1. Zwiększona dostępność usług zdrowotnych 2. Zwiększona dostępność usług społecznych
	9b	Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego ukierunkowane na ograniczenie ubóstwa w regionie
	10a	1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej 2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego 3. Lepsze warunki edukacji ogólnej
15. Odporne Lubelskie – zasoby REACT-EU dla Lubelskiego		1. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie energetyki 2. Silny, dobrze zorganizowany i odporny system opieki zdrowotnej dostosowany do nowej sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wywołanej skutkami kryzysu wywołanego pandemią COVID-19

2.2 Osie Priorytetowe w RPO WL 2014 - 2020

Podział alokacji na Program wg osi priorytetowych

Nr	Osie Priorytetowe	CT/PI	Wsparcie UE	Środki krajowe (publiczne + prywatne)	Finansowanie ogółem	Udział w alokacji ogółem (%)
1.	Badania i innowacje	1/1a,1b	53 232 414	9 393 956	62 626 370	2,35
2.	Cyfrowe Lubelskie	2/2c	76 216 760	13 450 017	89 666 777	3,37
3.	Konkurencyjność przedsiębiorstw	3/3a,3b, 3c	278 836 228	49 206 394	328 042 622	12,32
4.	Energia przyjazna środowisku	4/4a	237 235 681	41 865 121	279 100 802	10,49
5.	Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna	4/4b,4c, 4e	264 988 560	46 762 688	311 751 248	11,72
6.	Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5/5b 6/6a,6b	95 171 363	16 794 947	111 966 310	4,21
7.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	6/6c,6d	72 551 863	12 803 270	85 355 133	3,21
8.	Mobilność regionalna i ekologiczny transport	7/7b,7d	267 937 231	47 283 041	315 220 272	11,85
9.	Rynek pracy	8/8i,8iii,8iv	234 053 406	41 303 543	275 356 949	10,35
10.	Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników do zmian	8/8v,8vi	40 166 134	7 088 142	47 254 276	1,77
11.	Włączenie społeczne	9/9i,9iv,9v	157 873 323	27 859 999	185 733 322	6,99
12.	Edukacja, kwalifikacje i kompetencje	10/10i,10iii,10iv	111 897 737	19 746 660	131 644 397	4,94
13.	Infrastruktura społeczna	9/9a, 9b 10/10a	257 230 306	45 393 584	302 623 890	11,37
14.	Pomoc techniczna	Nd.	83 567 168	14 747 148	98 314 316	3,69
15.	ODPORNE LUBELSKIE – ZASOBY REACT-EU DLA LUBELSKIEGO		30 853 207	0	30 853 207	1,36
16.	POMOC TECHNICZNA REACT-EU		129 998	22 941	152 939	0,01
	Całkowita alokacja bez środków REACT EU		2 230 958 174	393 698 510	2 624 656 684	
	Alokacja REACT EU		30 983 205	22 941	31 006 146	
	Całkowita wysokość środków na Program		2 261 941 379	393 721 451	2 655 662 830	100%

Podział alokacji na Program wg celów tematycznych:

CT	EFRR	Udział w alokacji ogółem (%)	EFS	Udział w alokacji ogółem (%)	Suma
1	53 232 414	2,35			53 232 414
2	76 216 760	3,37			76 216 760

3	278 836 228	12,32			278 836 228
4	502 224 241	22,21			502 224 241
5	4 427 784	0,20			4 427 784
6	163 295 442	7,22			163 295 442
7	267 937 231	11,85			267 937 231
8			274 219 540	12,12	274 219 540
9	233 632 482	10,33	157 873 323	6,99	391 505 805
10	23 597 824	1,04	111 897 737	4,94	135 495 561
PT			83 567 168	3,69	83 567 168,00
13	30 853 207	1,36%			30 853 207,00
13	129 998,00	0,01%			129 998,00
Suma bez REACT-EU	1 603 400 406	70,89	627 557 768	27,74	2 230 958 174
REACT-EU	30 983 205	1,37			30 983 205
Łącznie	1 634 383 611	72,26	627 557 768	27,74	2 261 941 379

2.3 Koncentracja tematyczna

Podział środków w ramach Programu uwzględnia wymagane w przepisach UE dla polityki spójności poziomy koncentracji tematycznej (tzw. ring-fencing):

- a) na wsparcie innowacji, prac B+R, wzmocnienie przedsiębiorstw, e-usługi, jak też działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 1, 2, 3, 4) przeznaczonych będzie minimum 54,50 % środków EFRR na Program,
- b) na działania z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (tj. CT 4) skierowanych będzie minimum 25% środków EFRR na Program,
- c) na promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (CT 9) – minimum 25% środków EFS na Program,
- d) minimum 70% środków EFS w Programie będzie przeznaczone na pięć priorytetów inwestycyjnych w ramach CT 8, 9, 10 (PI 8i, 8iii, 9i, 9iv, 10iv).

2.4 Planowane zastosowanie instrumentów finansowych

Zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) 1303/2013 na podstawie wyników przeprowadzonej przez ekspertów zewnętrznych oceny ex ante instrumentów finansowych:

- w osiach 1, 4, 5 i 13 - nie potwierdzono zasadności zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o niestosowaniu instrumentów finansowych. Nie wyklucza się jednakże możliwości zastosowania instrumentów finansowych lub pomocy zwrotnej w przyszłości, jeśli w wyniku aktualizacji oceny wskazane zostanie zapotrzebowanie w tym obszarze.
- w osi 3 - potwierdzono zasadność zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o zastosowaniu wejść kapitałowych oraz udzielaniu wsparcia w formie pożyczek (w zależności od zapotrzebowania). W tym obszarze zastosowana zostanie również pomoc zwrotna ze względu na wykazanie zapotrzebowania na tę formę wsparcia.
- W osi 9 - potwierdzono zasadność zastosowania instrumentów finansowych, w związku z czym IZ RPO WL podjęła decyzję o udzielaniu wsparcia w formie pożyczek.

2.5 Zintegrowana Inwestycja Terytorialna (ZIT):

ZIT w województwie lubelskim realizowany będzie na obszarze miasta Lublin i jego obszarze funkcjonalnym, a także w miastach subregionalnych (Biała Podlaska, Chełm, Puławy oraz Zamość). W przypadku Strategii ZIT opracowywanej przez miasto Lublin wraz z partnerami, inwestycje wdrażane w ramach ZIT koncentrować się będą na osiągnięciu celu, który będzie miał wpływ na określony obszar funkcjonalny (wyjście poza granice administracyjne miasta). W skład Partnerstwa ZIT wchodzić będą następujące gminy: Lublin, Świdnik, Nałęczów, Konopnica, Wólka, Jastków, Niemce, Strzyżewice, Niedzwica Duża, Lubartów, Miasto Lubartów, Głusk, Mełgiew, Piaski, Jabłonna, Spiczyn.

Celem nadrzędnym realizacji ZIT wdrażanej przez miasto Lublin i jego partnerów będzie poprawa spójności społecznej i gospodarczej, wzmocnienie istniejących powiązań i wykorzystanie ich dla stworzenia wspólnej zintegrowanej przestrzeni Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, zachowując odrębność poszczególnych gmin, wchodzących w jego skład i wykorzystując lokalne mocne strony i szanse.

W przypadku miast subregionalnych, koncentrujących funkcje gospodarcze i społeczne oraz będących ważnymi miejscami dostarczania usług oraz uzupełniania oferty i funkcji miasta Lublina w świadczeniu usług publicznych, projekty realizowane w ramach formuły ZIT, jako Strategiczne Inwestycje Terytorialne, służyć będą wzmocnieniu zróżnicowanych funkcji ponadlokalnych i wykorzystaniu wewnętrznego potencjału, rozbudowie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań funkcjonalnych, kompleksowej rewitalizacji oraz zwiększeniu i poprawie dostępności do podstawowych usług publicznych. W związku z powyższym interwencja będzie koncentrować się m.in. na pobudzeniu aktywności gospodarczej, wsparciu rozwoju MŚP, poprawie stanu środowiska przyrodniczego i adaptacji do zmian klimatycznych.

Zakres powierzenia władzom miejskim zadań związanych z realizacją programu w ramach ZIT miasta Lublin określony zostanie w porozumieniu między Związkiem ZIT a IZ RPO. Przewidywany jest minimalny zakres powierzenia zadań oznaczający, że władze miejskie będą przedkładać IZ RPO listy projektów wyłonionych w konkursie bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego – zidentyfikowanych w ramach Strategii ZIT. IZ RPO dokona ostatecznej weryfikacji kwalifikowalności projektów do dofinansowania pod kątem realizacji celów i wskaźników programu, w oparciu o kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Dla Strategicznych Inwestycji Terytorialnych IZ nie przewiduje przekazywania funkcji zarządczych związanych z wdrażaniem funduszy UE miastom subregionalnym, które realizować będą projekty w ramach tego instrumentu.

2.6 Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu

503 458 355,80 EUR tj. 22,26% alokacji na Program.

2.7 Duże projekty

Nie zidentyfikowano dużych projektów w rozumieniu zapisów rozporządzenia ramowego.